

SZÜKSÉGLETFELMÉRÉS

AZ

**ÓVODAI ÉS ISKOLAI SZOCIÁLIS SEGÍTŐ
TEVÉKENYSÉG MEGVALÓSÍTÁSA A
SZENTESI JÁRÁSBAN**

CÍMŰ

EFOP-3.2.9-16

PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ

**SZENTESI CSALÁDSEGÍTŐ KÖZPONT
CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONTJA**

2016. OKTÓBER

TARTALOMJEGYZÉK

1. Szentesi járás főbb jellemzői	3
Társadalom	3
Demográfiai helyzet.....	3
Gazdaság, termelő tevékenység, foglalkoztatás, munkanélküliség	5
Lakáshelyzet.....	7
Család- és szociális helyzet	7
A célcsoport egészségügyi állapota, betegségei, szenvedélybetegségei, egészségügyi ellátás helyzete	8
A térség probléma katasztere	8
a) Gazdasági folyamatok témakörben.....	8
b) Társadalmi folyamatok témakörben.....	8
Oktatás, képzés, közművelődés.....	9
Iskola- és pályaválasztás, munkavállalás, munkanélküli fiatalok segítése	9
Szociális és gyermekjóléti ellátások.....	10
Egészségügyi ellátás.....	11
Sport	12
2. A pályázatban szereplő intézmények bemutatása.....	13
A szükségletfelmérés módszerei és eredményei.....	13
Gyermekekre vonatkozó adatgyűjtés és adatelemzés	14
Intézmények szolgáltatásai, kapcsolatrendszere	18
A Család- és Gyermekjóléti Központ köznevelési intézményeknek nyújtott programjai	19
Közös szervezések	19
Központ által szervezett programok	19
Központ által szervezett képzések	20
Központ által végzett kutatások.....	21
Intézmények tárgyi feltételei.....	21
3. Az óvodai- és iskolai szociális segítés szolgáltatáshoz kapcsolódó információk - a pályázatban szereplő intézmények sajátosságai	22
Felsőpárti Óvodai Körzet – Szentes	22
Arany János Óvoda – Fábiánsebestyén	23
Nagymágocsi Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde	24
Kiss Bálint Református Általános Iskola – Szentes.....	24

Arany János Általános Iskola.....	24
Nagymágocsi Hunyadi János Ált. Iskola.....	25
Horváth Mihály Gimnázium – Szentes.....	25
HSZC Zsoldos Ferenc Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája– Szentes.....	26
MELLÉKLET.....	27

1. Szentesi járás főbb jellemzői

A Szentesi járás területe 813,84 km², népsűrűsége 50 fő/km². Egy város (Szentés) és 7 község (Szezvár, Nagymágocs Fábíansebestyén, Derekegyház, Eperjes, Árpádhalom, és Nagytőke) tartozik hozzá.

Település	Rang (2013. július 15.)	Néesség (2014. január 1.)	Terület (km ²)
Szentés	járásszékhely város	28 635 fő	353,25
Nagymágocs	nagyközség	3 087 fő	75,09
Szezvár	nagyközség	4 440 fő	86,22
Árpádhalom	község	488 fő	45,20
Derekegyház	község	1 595 fő	53,78
Eperjes	község	495 fő	73,89
Fábíansebestyén	község	2 020 fő	71,73
Nagytőke	község	457 fő	54,68

Társadalom:

A Tisza-mente népességének jelentős része az ország legelmaradottabb, rendszerváltozásban is vesztes településeiben, kistérségeiben él. E vidéki népesség foglalkoztatási- és jövedelmi viszonyai, iskolai végzettsége, és ezen belül szakmai képzettsége is elmarad az országos átlagtól. Ugyancsak jelentős a lemaradás az egyetem, főiskolát végzettek és az érettségizettek számarányát tekintve. Az elvándorlások, a feltételhiányok, a közösségek fejletlensége miatt kevés a kreativitását - a térség érdekében - kibontakoztató ember. A helyzetelemzés következő, humán erőforrás fejezete a fenti megállapítások Szentési kistérségi vonatkozását mutatja be, azt, ahogyan a Csongrád megyei sajátosságok, helyi erőállapotok és Szeged húzóereje ezt az általános képet itt kedvezőbbé rajzolják át.

Demográfiai helyzet:

A Szentési kistérség 8 településből áll. A történeti népességadatokat alapján átlagos népességmaximuma 1949-ben volt, legkevesebb népességgel 1870-ben rendelkezett. A települések szélsőségei ettől eltérően alakultak, egyenlő arányban találhatóak népességminimumok 1870-ben és a legutóbbi népszámláláskor, a legmagasabb lakosság szám tekintetében nagyobb a szórás: 4 település esetében 1949-re esik, a többinél eltérő időpontokra. A kistérségi központ: Szentés lakossága 1980-ig folyamatosan növekszik, ezt követően, pedig csökkenő tendenciájú. (1. táblázatos melléklet) A két legutolsó népszámlálás között a kistérség népessége összességében 5%-kal csökkent (ez a megyei érték ötszöröse), és egyetlen növekvő népességű települése sincsen. Az átlag mögött két falu kiemelkedő értékekkel rendelkezik: Eperjes lakossága 21%-kal, Nagytőkée pedig 11%-kal apadt. Megemlítendő még Árpádhalom, ahol 2001-ben 10%-kal laktak kevesebben, mint 1990-ben. A népességerőzió egyértelműen a természetes fogyás következménye, ami a kistérség átlagában -6%-os volt 1990-2001 között (megyei átlag -4,8%), és legnagyobb mértékben Nagymágocsot (-25%) és Derekegyházat (-11%) érintette. E kedvezőtlen tendenciát még a vándorlási nyereség sem tudta ellensúlyozni, amelynek átlagértéke 0,5%-os volt az 1990-es

népességre vetítve (megyei átlag +3,5%). Legnagyobb mértékű bevándorlás Nagymágocson volt regisztrálható (+17%), ami az ott működő szociális otthonnak köszönhető, és ez a magyarázata a kiemelkedő természetes fogyásnak is ezen a településen. Említésre méltó még Eperjes negatív vándorlási egyenlege, ami -15%. Az öregségi mutató térségi átlaga alapján (1,56) látható, hogy az itt élő népesség elöregedett, de ezek közül is kiemelkedő Eperjes (2,16), Derekegyház (1,84) és a fentiek miatt Nagymágocs adata (1,96). Ennek megfelelően alakulnak az eltartási terhek is (100 felnőttkorúra jutó gyermek- és időskorú száma): a legmagasabb értékek Nagymágocson (77) és Eperjesen (75) vannak, a térségi átlag pedig 65 (megyei: 58). Iskolázottság terén a kistérségben magasabb a megyei átlagnál (1.3%) az általános iskola 1. osztályát sem elvégzettek aránya (2,4%), de rosszabb a helyzet az érettségizettek, illetve a diplomával rendelkezők esetében is: az előbbieknél 37%-kal az utóbbinál kétharmaddal alacsonyabb a mutató a megyei átlagnál. A Szentesi kistérség népességének 8%-a él külterületen. A külterületi lakosság leginkább Eperjesen (38%) és Nagytőkén (35%) jellemző, további terheket róva a helyi társadalomra és a szociális ellátó rendszerre.

A térség jelenleg az ország egyik legkedvezőtlenebb demográfiai helyzettel jellemezhető régiója. Az átlagosnál gyorsabb népességfogyás, a migrációs veszteség és elöregedés mellett a legnagyobb problémát a helyi gazdaság strukturális zavarai és gyengeségei jelentik. Szentés város aktív korú (18-59 évesek) lakosságának aránya a 2000. évig tartó lassú növekedési időszakot követően csökkenni kezdett.

Demográfiai helyzetkép alakulása a Szentesi Kistérségben 2021

Kistérség: Szentesi					
Megye: Csongrád					
Régió: Dél-Alföld					
Mutató	2001	2006	2011	2016	2021
Népesség száma	45846	44456	43348	42393	41485
férfiak	21960	21256	20740	20335	19980
nők	23886	23200	22608	22058	21505
Korosztályos bontás					
0-4 évesek	2119	2047	2072	2083	2040
5-9 évesek	2630	2087	2022	2052	2066
10-14 évesek	2740	2584	2053	1992	2024
15-19 évesek	2926	2748	2598	2067	2001
20-24 évesek	3377	2938	2765	2623	2091
25-29 évesek	3279	3351	2929	2769	2636
30-34 évesek	3019	3208	3287	2881	2732
35-39 évesek	2563	2941	3136	3222	2830
40-44 évesek	3083	2512	2893	3096	3188
45-49 évesek	3729	2998	2456	2843	3054
50-54 évesek	3343	3577	2891	2381	2767
55-59 évesek	2942	3145	3394	2760	2286
60-64 évesek	2638	2719	2941	3200	2616
65-69 évesek	2450	2392	2494	2728	2989

70-74 évesek	2079	2023	2024	2137	2370
75-79 évesek	1654	1605	1598	1636	1748
80-84 évesek	636	1072	1079	1103	1161
85+ évesek	639	509	716	820	886
Aktivitás szerinti bontás					
0-19 évesek	10415	9466	8745	8194	8131
20-64 évesek	27973	27389	26692	25775	24200
65+ évesek	7458	7601	7911	8424	9154
Aktivitás %-os bontása					
0-19 évesek (%)	22.7	21.3	20.2	19.3	19.6
20-64 évesek (%)	61.0	61.6	61.6	60.8	58.3
65+ évesek (%)	16.3	17.1	18.2	19.9	22.1
Átlagos kor	40.2	41.1	42.0	42.7	43.4

Az elmúlt évek adatai alapján **Szentes város** népessége az országos és a megyei átlagnál némileg nagyobb ütemben csökken. Ennek oka az aktív korú népesség korai halálzásából, a születések számának csökkenéséből és az aktív korú fiatal munkavállalók elvándorlásából fakad.

Születések és halálozások változása Szentesen

Év	Születések száma	Halálozások száma
2012. év	187	353
2013. év	177	349
2014. év	223	358

Az elmúlt 30 évben lassú, de biztos népességfogyás mutatkozik. Ennek elsődleges oka az elköltözési veszteség (be-, illetve elköltözők különbözete). A fiatalok egyre nagyobb arányban tanulnak tovább, és mivel városunkban nincs felsőoktatási intézmény, máshol folytatják felsőfokú tanulmányaikat. Sokkal kevesebben térnek vissza – leginkább a számukra megfelelő munkalehetőségek hiánya, ill. a máshol időközben kialakult munka- és egyéb kapcsolatok, egzisztencia miatt – mint ahányan elmentek.

Az elmúlt 30 év alatt kevesebb, mint egyharmadára csökkent a házasságkötések száma. Ez egyébként nemzetközi és országos tendencia is: a házasságkötések száma csökken, időpontja kitolódik, ugyanúgy, mint a gyermekvállalásé is. Így értelemszerűen csökken a születésszám is.

Gazdaság, termelő tevékenység, foglalkoztatás, munkanélküliség

A település egyik legfontosabb adottságai közé tartozik a jó minőségű termőföld. Ennek megfelelően a térségben a legfejlettebb, az Árpád Agrár Zrt. termálfűtésre alapozott kertészete, mely az ország legnagyobb egybefüggő üvegházi és fóliás kertészeteként ismert. A korábban nagyon virágzó „bolgár kertészet” mára már csak önmaga árnyéka, a termelési költségek növekedése, a változó kormányzati stratégiák, és a fokozódó piaci nyomás hatására sokan felhagytak a melegházi zöldségtermesztéssel. Így nem csak a saját megélhetésüket kellett más területen megalapozni, hanem az általuk foglalkoztatott családtagok, illetve „napszámosok” is más kereset után kellett, hogy nézzenek. Az ágazat

domináns szerepe a gazdasági átalakulás során is megmaradt, a termelés, feldolgozás és értékesítés szerkezete azonban átrendeződött.

A hagyományokkal bíró baromfitenyésztést és feldolgozást a Hungerit Zrt. kb. 1500 fő foglalkoztatásával működteti. A valósághoz hozzátartozik, hogy a Hungerit Zrt. által foglalkoztatottak jelentős része nem a közvetlen kistérségből kerül ki, így annak foglalkoztatottsági mutatóit mára már nem olyan mértékben határozza meg, mint az elmúlt évtizedekben. Nagy számban alkalmaznak olcsó munkaerőt, román vendégmunkásokat.

A Legrand Zrt. a magyar piac vezető villanyszerelési anyaggyártó és forgalmazó cége. A környék legnagyobb gépipari üzeme, lámpákat, kapcsolókat, egyéb villanyszerelési cikket gyárt. Ezen a területen a rendszerváltást követő évek visszaesése után egy-két éve kismértékű emelkedés tapasztalható, illetve az elkövetkező évekre újabb fejlesztések várhatóak.

Jelentős munkaerő felvevő volt korábban a MÁV, illetve annak szerelő ágazata, sajnos mára már ezen a területen is jelentős létszámcsökkenés tapasztalható, illetve az infrastrukturális fejlesztések is elmaradtak.

A Honvédség, mint nagyfoglalkoztató jelenléte rendkívül fontos a városi lakosság számára.

A kereskedelem és a szolgáltató szektor döntően a helyi igények kielégítésére törekszik, míg a vállalkozói szektorban számottevően a kisvállalkozások vannak jelen.

A térség regisztrált vállalkozásainak 54,9%-a egyéni vállalkozó. A vállalkozások között többségben vannak a kisvállalkozások.

A felsőfokú végzettségű munkavállalók az esetek többségében el tudnak helyezkedni a kistérségben, ami a diplomás munkanélküliek viszonylag alacsony számában is tükröződik. A Szentesi kistérségben a gazdaságilag aktív népesség a lakónépességhez viszonyítva 45,1 %. Ez az érték településenként vizsgálva is hasonló, kivétel Nagymágocs községet, ahol a 60 év feletti lakosság aránya – a településen működő Idősek Szociális Otthona miatt – sokkal magasabb. Az országos folyamatok és tendenciák a Szentesi kistérségben – az Alföld egészéhez hasonlóan – éreztették hatásukat. A legtöbb ágazatban csökkent a foglalkoztatottak száma 1990. óta. A csökkenés a mezőgazdaságban is érzékelhető, bár mértéke alacsonyabb az országos átlagnál. Magyarozatként szolgál, hogy – Szentés kivételével – a térségben a mezőgazdaságon kívül más megélhetési lehetőség nincs, vagy csak korlátozott számban van jelen (pl. önkormányzatok, szolgáltatás, kereskedelem, néhány feldolgozóipari vállalkozás). A jelenség fokozottan jelentkezik a kistérség periférikus elhelyezkedésű településein, mint Árpádhalom, Eperjes, Nagytőke.

Az 1990-es évek elején a Szentéshez közeli településeken a foglalkoztatottak körülbelül 20–30%-a ingázott. A város gazdasági válságának hatására elsők között az ingázók váltak munkanélkülivé, ami kistérség többi településében jelentősen emelte a munkanélküliek számát. A munkanélküliség mértéke 1994-1997 között a térségben hullámzó volt, de csökkenő tendenciát mutatott. 1997-től 2001-ig tovább csökkent a munkanélküliség, azóta viszont – a na- 2 Forrás: TEIR, KSH TSTAR; VÁTI Kht 2003. december nagyobb arányú létszámleépítések, illetve a nagyobb számban munkaerőpiacra lépő új munkavállalók miatt – nőtt. A munkanélküliségi ráta a kistérségben megfelel az országos átlagnak. A munkanélküliségi ráta településenként nagy eltéréseket mutat: Árpádhalmon a legmagasabb, míg Nagymágocson a legalacsonyabb. Utóbbin a szociális otthon által nyújtott

munkalehetőség hozzájárul a ráta pozitív alakulásához. A munkanélküliség csökkentését akadályozza, hogy a kistérségeken kevés a munkalehetőség, emiatt szükség lenne a foglalkoztatás ösztönzésére és komoly foglalkoztató cégek letelepítésére. A regisztrált munkanélküliek körében a fizikai foglalkozásúak alkotják a többséget, amíg az iskolai végzettség tekintetében a szakmunkásképzőt, szakközépiskolát, gimnáziumot végzetek aránya magas. A munkanélküliek között felsőfokú végzettségű a kistérség legtöbb településén nincsen, arányuk egyedül Szentesen közelíti meg az egy százalékot. A roma társadalmi csoportok körében a munkanélküliség 4-5-ször magasabb, mint a többséget jelentő lakosság aktív munkavállalóinak körében. Indultak ugyan a kistérségben felzárkóztató és átképző programok, hatékonyságuk és integrációs szerepük azonban kevésbé hatékony.

Lakáshelyzet

Szentes városban lakáshiány van, és gyorsuló ütemben jelentkezik a lakóépületek állagának romlása. A lakásgondok kezelésére az Önkormányzat bérlakás-építési programot hajtott végre 2005-2006 évben. 59 bérlakás épült pályázati segítséggel.

Az állami pályázati úton elnyerhető támogatásokkal elkezdődött, és jelenleg is tart az iparosított technológiával épült lakóépületek energia megtakarítást eredményező korszerűsítésének, felújításának támogatása (panelprogram).

Család- és szociális helyzet

A rendszerváltás társadalmi következményeként a szociális problémák halmozódása érezteti hatását. Az elmúlt évek folyamán folyamatosan nő az igény a szociális ellátások iránt. Az önkormányzat erejéhez mérten segélyek, támogatások, rendszeres juttatások, valamint a szociális intézményhálózat fenntartásán, és bővítésén keresztül igyekszik mind a törvényi kötelezettségeinek, mind pedig a helyi társadalom igényeinek megfelelni. A gyermeket nevelő háztartások mintegy negyede részesül valamilyen önkormányzati támogatásban. Közülük rászorultság szempontjából a három és többgyermekes, a csonka családok, illetve a többszörösen hátrányos helyzetű roma családok alkotják a leginkább veszélyeztetett csoportot. A szociálisan hátrányos helyzetűek körében a legnagyobb figyelmet az idősek és a munkanélküliek kapták az elmúlt években, de igen jelentős a pszichiátriai és szenvedélybetegek, valamint a hajléktalanok száma is. A jelentkező igényeknek, illetve az aktuális kormányzati szándéknak megfelelően alakult ki az elmúlt években a város szociális ellátó-hálózata.

Magas a csökkent munkaképességű és szenvedélybetegek aránya, illetve szinte a teljes klienskörre jellemzőek a rendkívül alacsony jövedelmi viszonyok, illetve azoknak a családoknak az aránya, akik a különböző szociális transzferekből biztosítják megélhetésüket.

Az elmúlt években ugrásszerűen megnőtt az adósságterhekkel küzdő családok, kliensek száma. Szembetűnő változás, hogy míg a megelőző időszakban a gazdasági aktivitás tekintetében többnyire az inaktív keresők (gyes, gyed, nyugdíjszerű ellátás, stb.) és álláskereső, jelentek ilyen jellegű problémával, megjelentek a kétkeresős, több gyermeket nevelő, eddig az alsó középosztályhoz tartozó családok is.

A célcsoport egészségügyi állapota, betegségei, szenvedélybetegségei, egészségügyi ellátás helyzete

Az egészségügyi állapot összefügg egyrészt a népesség általános rossz egészségi állapotával, életkilátásaival, a rossz és romló morbiditási helyzettel, valamint azzal, hogy az egészségügyi intézményrendszer már évtizedek óta az átalakulás folyamatában van, a tisztán állami felelősségű, tulajdonú és működtetés, valamint a piaci elven működő és az állam által csak közvetve befolyásolható modell között. Az egészségügyi rendszer működési zavarainak egy része ennek az átmeneti helyzetnek az ellentmondásosságával függ össze, a lakosság egészségi problémáinak problémái azonban nem csak ezzel, hanem olyan tényezőkkel is összefüggenek, mint az életmód, az élet minősége, a társadalmi környezet és értékrend, szokásrend, a kulturális hagyományok alakulása, melyeket elsősorban a család, másodsorban a nevelési-oktatási intézmények alakíthatnak.

Az ifjúsági korosztályi egészségügyi állapotára több fő betegségcsoport jellemző. A vashiányos anémia, a diabetes, magas vérnyomás, a légzőrendszeri betegségek, az elhízás, allergiás betegségek, látás- és halláskárosodás, alkohol-, dohány -, és játékgépszennvedély, valamint a mentális zavarok. A kiváltó okok meghatározóan a helytelen életmód és táplálkozás, a mozgáshiány, a stressz és a levegő szennyezettsége illetve különböző időszakban a magas allergén pollenkoncentráció. Ezek a betegségek zömükben megelőzhetőek, amennyiben a nevelés egész folyamatát áthatja a prevenció szemlélet.

A munka kibontakoztatásához szükséges megfelelő Egészségmegőrző Terv külön fejezeteket tartalmaz az ifjúság egészségnevelésére nézve, mint ahogy a köznevelési intézmények pedagógiai programja is. Az ifjúság körében terjedő szenvedélybetegségekről 1996. évtől több tájékoztató jellegű kutatás készült. Ezek tükrében megállapítható az, hogy miközben csökkent a játékgép-függők száma, növekedik a dohányzók, a rendszeresen alkoholos italt és különféle kábítószerket – elsősorban marihuána tartalmú kábítószerket – fogyasztók száma. Megjelentek városunkban az anorexiával és bulimiával küzdő tizenévesek is, akiknek a száma jelenleg csak a korosztályok néhány ezreléke, de ritkán kerülnek orvoshoz.

A térség probléma katasztere

a) Gazdasági folyamatok témakörben:

- Lassú a gazdasági növekedés, az országon belüli területi különbségek nőttek.
- Alacsony a foglalkoztatás, kevés új munkahely jön létre, sokan menekültek korhatár alatti rokkant nyugdíjba is.
- A versenyszférában számottevően kevesebben dolgoznak, mint az országos átlag.
- Kevés a jelentős nagyságú vállalat, a nemzetközileg is versenyképes termék, alacsony az export, a vállalatok többsége hazai piacra termel.
- A beruházások alacsony értéken vannak,
- A térség gazdaság-szerkezetében a mezőgazdaság aránya csökken, bár a legfontosabb ágazat, igen magas foglalkoztatási aránnyal.

b) Társadalmi folyamatok témakörben:

- Az országos átlaghoz képest is jelentős az elöregedés

- Magas a devianciák elterjedtsége, társadalmi elfogadottsága.
- Átlag feletti a rossz egészségi, mentális és pszichés állapotban élők aránya.
- Magas a társadalmi szegénység és mélyszegénység, különösen a belső és külső perifériákon.

Oktatás, képzés, közművelődés

A gyermeklétszámnak a '90-es évek közepétől megindult csökkenése következtében szükségessé vált több szakmai és gazdasági racionalizálási intézkedés. Ez Szentes külső - Kajánújfaluban és Magyartésen - és belterületei részein – Ruhagyári, Kossuth utcai, Bocskai utcai és Szarvasi úti Óvoda – eredményezett óvodabezárást, valamint Kajánújfaluban, illetve Szentesen a Gróf Széchenyi István, a Petőfi, valamint a Damjanich Általános Iskolák bezárását.

A köznevelési intézmények feladatellátását nagymértékben segíti a szentesi **Egységes Pedagógiai Szakszolgálat**, amely a járás minden településén nyújt szolgáltatásokat.

A közművelődés intézményi, tárgyi feltételei városunkban lényegesen az átlagot meghaladóak. A közművelődési feladatellátást és a nyilvános könyvtári szolgáltatást az önkormányzat elsősorban intézmények fenntartásával biztosítja. Az utóbbi időszak jelentős eseményei az intézmények életében a szervezeti változtatások, melyekre a feladatok hatékonyabb ellátása miatt került sor. Ezek voltak a Városi Gyermekkönyvtár és a Szentes Városi Könyvtár Kht. összevonása, a Megyeháza Konferencia és Kulturális Központ integrálása a Szentesi Művelődési Központba, valamint a Lajtha László AMI feladatainak bővítése a hangversenyek szervezésével.

Mindegyik intézmény feladatkörében kiemelten, hangsúlyosan szerepel a fiatalok közművelődése. Ezen kívül a városban működő számos művészeti iskolának köszönhetően igen aktív a részvételük a művészeti életben és az iskolai szintű vagy a városi programokon történő szerepléseken. Köszönet illeti a sok önkéntes munkát végző civil szervezetet, amelyek a fiatalok különféle csoportjait tömörítve alternatívát nyújtanak számukra a szabadidő hasznos eltöltésére, önképzésre.

Iskola- és pályaválasztás, munkavállalás, munkanélküli fiatalok segítése

Az általános iskola kiválasztását a lakóhely és a már meglévő kapcsolatok mellett, elsősorban az iskolák köztudatban élő karaktere és az egyes jellegzetes képzési irányok eltérő színvonala határozza meg. Jelentős befolyásoló tényező az egyes iskolák erőteljes marketingtevékenysége is. A Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv adatai pedig arra mutatnak rá, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek magasan felülreprezentáltak a szakiskolai képzésben, viszont szinte teljes egészében hiányoznak a gimnáziumi képzésből.

Megoldatlan az általános és középiskolai tanulmányait befejezni nem tudó, iskolából lemorzsolódó fiatalok képzése, akiknek száma a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv adatai alapján a középiskolai korosztályban 166 főre tehető, jelentős részük hátrányos

(29 fő) és halmozottan hátrányos helyzetű (33 fő) fiatal. Az ő nyomon követésükre és segítésükre még nem alakult ki a megfelelő segítői hálózat.

Az általános iskola utáni pályaválasztás illetve középiskola-választás elsősorban az általános iskolai ajánlásokon múlik, amelyek egyrészt alapvetően a tanulmányi teljesítményen alapulnak és nélkülözik Szentes város és környéke munkaerő-piaci helyzetének és perspektíváinak ismeretét. A probléma hasonló a felsőfokú továbbtanulási választások esetében is. Javulást eredményezhet a már említett szakszolgálati feladathövelés.

Az Önkormányzat minden év elején fórumot hív össze a helyi – potenciális munkáltató – vállalkozók és a képző intézmények részvételével, hogy segítse az igények összehangolását.

Munkavállalási szempontból más kisvárosokhoz hasonló folyamatok bontakoznak ki az elmúlt években, a fentiek alapján. Jelenleg jellemző hiányszakmáról nem beszélhetünk. Ugyanakkor elsősorban fémipari szakmákban (CNC esztergályos, lakatos) időszakonként szakemberhiány mutatkozik. Ezek a hiányok a jövőben munkaerőpiaci képzéssel pótolhatók. Ugyanakkor a kisszámú potenciális munkavállaló nem Szentesen vállal munkát a számára rossz jövedelemlehetőségek miatt.

Ifjúsági szempontból speciális munkavállalási hajlandóság van nyári- illetve idénymunka vállalásra, de erre Szentesen nincs működő intézmény. A Munkaügyi Központ Szentesi Kirendeltsége a különböző diákszövetkezetek segítségével próbál munkalehetőséget ajánlani az idénymunkára.

Uniós pályázati lehetőségek kihasználásával az Önkormányzat intézményei jelentős programokat indítottak el, amelyeket a jövőben bővíteni kívánnak.

Szociális és gyermekjóléti ellátások:

Az elmúlt több mint tíz év folyamán jelentősen megnőtt az igény a kistérségben a szociális ellátások iránt. A térség önkormányzatai erejükhez mérten segélyek, támogatások, rendszeres juttatások, valamint a szociális intézményhálózat fenntartásán keresztül igyekeznek mind a törvényi kötelezettségeiknek, mind pedig a helyi társadalom igényeinek megfelelni. A szociálisan hátrányos helyzetű csoportok körében a legnagyobb figyelmet az idősek és a munkanélküliek kapják a térségben, de igen jelentős a pszichiátriai és szenvedélybetegek, valamint a hajléktalanok száma is.

A jelentkező igényeknek megfelelően alakult ki az elmúlt években a kistérség szociális ellátó-hálózata. Az alapellátások közül család- és gyermekjóléti szolgáltatás, a házi segítségnyújtás, az étkeztetés valamint a falu- és/vagy tanyagondnoki ellátás minden településen biztosított. A kistérségen belül a legösszetettebb ellátás Szentes városában található, ahol a két bentlakásos idősek otthona és több idősek klubja mellett a Gondozási Központ, a Hajléktalan Segítő Központ, valamint pszichiátriai betegek otthona is működik. A gyermekjóléti alapellátásokat a **Szentesi Családsegítő Központ** biztosítja, amely család- és gyermekjóléti szolgálatot illetve központot, közösségi és prevenciós szolgálatot, gyerekek valamint családok átmeneti otthonát, helyettes szülői hálózatot, tanyagondnoki szolgáltatást és népkonyhai ellátást működtet. A kistérség központján kívül több szociális szolgáltatást találhatunk még

Fábiánsebestyénben, Derekegyházon, Nagymágocson, valamint Szegváron is (Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézet, Gondozási Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat stb.), melyek többségét a települési önkormányzatok nem társulásban, hanem saját maguk biztosítanak.

Ez idáig a járás egyetlen köznevelési intézményében sem működött iskolai, vagy óvodai szociális munka.

Egészségügyi ellátás:

A szentesi kistérség egészségi állapota hasonló képet mutat a szomszédos kistérséghez (Csongrádi), s alapvetően tükrözi a megyei sajátosságokat. Csongrád megye lakosságának egészségi állapota – az ÁNTSZ Megyei Intézetének tájékoztatója alapján – a halálóki és gondozóintézeti adatok figyelembevételével, kisebb eltérésekkel az országos átlagoknak felelt meg. A halálozási mutatók e kistérségben is a keringési rendszer megbetegedéseinek az országos átlagnál nagyobb gyakoriságát és a viszonylag magas daganatos betegség-előfordulást jelzik, amelyek összefüggésbe hozhatók a kilátástalan helyzetből adódó (munkanélküliség, szegénység) magas stressz-szinttel, valamint az egészségtelen életmóddal. Figyelembe véve ezt a tényt, továbbá a megyei átlagot (13,6 fő/1000 lakos) meghaladó halálozási adatokat (14,5 fő/1000 lakos) megállapíthatjuk, hogy a kistérségben kiemelt helyen kell kezelni a lakosság egészségügyi helyzetének javítását szolgáló megelőzési programokat és ellátásfejlesztést. Az egészségügyi ellátás szintje a kistérségen belül meglehetősen nagy területi különbségeket mutat. A védőnői szolgálat ugyan minden településen elérhető, s nőtt a kistérségben a házi orvosok száma is, ennek ellenére állandó házi orvosi ellátás Árpádhalom és Nagytőke településeken továbbra sem áll rendelkezésre. Hasonló a helyzet a gyógyszertár, illetve fiók gyógyszertár ellátottság esetében is. Az előbb említett két településen nem épült ki gyógyszertári szolgáltatás, ezzel szemben Szentesen 6, Szegvár, Nagymágocs, Fábiánsebestyén és Derekegyház esetében 1-1 gyógyszertár, míg Eperjesen 1 fiókgyógyszertár működik. Az egyéb egészségügyi szolgáltatások között említést érdemel, hogy Derekegyház és Fábiánsebestyén területén a házi orvosi ellátáshoz mentős szállítás is biztosított. Továbbá Fábiánsebestyén kiépítette mentési központját is, amelynek szolgáltatásai közül kiemelkedik a házi orvosi ügyelet, és a község riasztórendszerének központi felügyelete. A térség egészségügyi központja Szentes, ahol a Csongrád Megyei Önkormányzat Dr. Bugyi István Kórháza és Rendelőintézete látja el a járó- és fekvőbeteg szolgálatot. A 600 ágyas intézmény egészségügyi ellátó körzete a kistérség területét teljes mértékben lefedi, illetve át is lépi azt. Hozzá tartozik a Kunszentmártoni és a Csongrádi kistérség. Ez a magyarázata az egy szakrendelési órára jutó gyógykezelések magas számának is (11,34). Az egészségügyi központban 16 osztályon fogadják a járó betegeket, valamint 19 fekvőbeteg osztállyal, diagnosztikai részleggel, valamint gyógyfürdővel is rendelkeznek, ahol ízületi, mozgásszervi, krónikus nőgyógyászati és műtét utáni rehabilitációs munka folyik.

Az alapellátások biztosítása érdekében az Önkormányzat programot dolgozott ki és valósít meg a házi orvosi rendelők korszerűsítésére, amelynek keretében a közeljövőben is 2 új

gyermek- és 2 felnőtt orvosi rendelőt adnak a lakosság használatába. Jelentős erőfeszítések történnek annak érdekében is, hogy a vonatkozó törvénynek és rendeletnek megfelelő orvosi szobák működjenek az oktatási intézményekben.

2005. évtől működik a kistérségben az Addiktológia és Drogambulancia valamint az elterelés intézménye is, melyekkel intézményünk szoros együttműködést alakított ki, rendszeresen a közösen szervezett prevenció programjaink. Jelentős felvilágosító és prevenció munkát végeznek a Rendőrség DADA programmal megbízott ügyintézői, a Családsegítő Központ koordinálásával működő Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, a védőnői hálózat, a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség felnőtt- és kortárssegítő köre, valamint több civil szervezet. Rendszeres városi szintű rendezvények a Városi Egészség hét és a Bűnmegelőzési nap.

A csellengő fiatalokat megcélozva működtetjük a Közösségi teret, melynek keretében alternatív, valamint irányított közösségi szórakozási és sportolási lehetőséget biztosít a fiataloknak. Emellett fontos célja, hogy pozitív irányba befolyásolja a felnövekvő generációk szórakozási igényeinek kialakítását.

A tizenévesek életmódjára egyre inkább jellemző a szenvedélybetegségek terjedése, a növekvő vandalizmus, melyek sajátos "társadalom, egyben iskola alatti" összefüggésrendszerrel és jelleggel jellemezhetők. Ez jelenleg egy olyan "külön világ", amely fölött és mellett alig vagy egyáltalán nincs felnőtt kontroll.

Sport

Szentes 1996. évben megkapta a "Nemzeti Sportváros" címet.

Valamennyi iskolájának van tornaterme és a testnevelést segíti a Dr. Papp László Városi Sportcsarnok. Folyamatosan bővülnek a strand és a sportuszoda szolgáltatásai.

Kiemelt nevelési cél már az óvodáskortól az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermekek testi fejlődésének elősegítése, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása. Az iskolai testnevelés tekintetében a mai közoktatás előnybe helyezi az egészséges életmód kialakítását, a testnevelés tartalmi megújítását, a rendszeres testedzés szokásrendszerének megalapozását, az alapvető fizikai képességek és mozgásképességek fejlesztését, a sportolás megkedveltetését. Az iskolai testnevelés és a gyógytestnevelés törvény szerinti alapvető személyi és tárgyi feltételei Szentes városában biztosítottak.

2. A pályázatban szereplő intézmények bemutatása

A Szentesi Járás köznevelési intézményeibe járó gyermekek összlétszáma jelenleg (2016) 6360 fő. A 8 település 15 óvodájába 1093 gyermek, 11 általános iskolájába 2835 tanuló, 5 középiskolájába 2215 diák és 1 kollégiumába (általános- és középiskolai) 217 kollégista jár. A járás egyetlen városában, Szentesen 20 köznevelési intézmény található, öt település működtet óvodást és általános iskolát, és két település csak óvodát.

A Szentesi Járás köznevelési intézményeinek és tanulólétszámának intézménytípusonkénti valamint fenntartónkénti megoszlása (2016.)

Intézménytípus	Összes gyermek	KLIC, FM, HSZC	Egyház	Önkormányzat
óvoda	1093	0	52	1041
általános iskola	2835	2028	807	0
középiskola	2215	2215	0	0
kollégium	217	217	0	0
összesen	6360	4460	859	1041

A Szentesi Járásban köznevelési intézményeinek és tanulólétszámának településtípusonkénti megoszlása (2016.)

Intézménytípus	Összes gyermek	Szentes (város)	Község, falu
óvoda	1093	952	141
általános iskola	2835	2165	670
középiskola	2215	2215	0
kollégium	217	217	0
összesen	6360	5549	811

A szükségletfelmérés módszerei és eredményei

Tekintettel arra, hogy jelen projekt minden köznevelési intézmény, valamint a hozzájuk járó gyermekek számára komoly lehetőséget biztosít, a projekt előkészítésének időszakában minden, a járásban működő és a pályázat szempontjából releváns köznevelési intézményt megkerestünk.

Előbb a fenntartókkal vettük fel a kapcsolatot, hogy engedélyezzék a szervezeteik bevonását, majd részletes írásos tájékoztatóval az óvodákat, iskolákat, középiskolákat és az egyetlen kollégiumot szólítottuk meg. Ezt követően szerveztünk egy egyeztető megbeszélést is annak érdekében, hogy az esetlegesen felmerülő aggályokat tisztázni tudjuk.

A Szentesi Járásban 8 településéből egy a pályázat szempontjából nem releváns, mert nem működtet semmilyen köznevelési intézményt. A fennmaradó **7 településből 5 bekapcsolódik a projektbe**, 2 község intézményei nem vállalták az együttműködést.

Az 5 résztvevő településből 4 esetben minden köznevelési intézménye partnerséget vállalt, a Szentesen működő szervezeteknek pedig csak egy része.

Végül a Szentesi Járás 8 óvodája, 4 általános iskolája valamint 2 középiskolája vállalta az együttműködést, ami összességében 44%-os részvételt jelent:

Pályázattal elért intézmények aránya intézménytípusonként

Intézménytípus	Összes intézmény	Projektben résztvevő intézmény
óvoda	15	8 (53%)
általános iskola	11	4 (36%)
középiskola	5	2 (40%)
kollégium	1	0 (0%)
összesen	32	14 (44%)

Hasonló az arány az elért gyermekek esetén is, amely mutató 46,4%-on tud teljesülni. E számításba a duplikáció elkerülése érdekében a kollégiumot nem számítottuk bele:

Pályázattal elért gyermekek aránya intézménytípusonként

Intézménytípus	Összes gyermek (fő)	Pályázattal elért gyermek	
		fő	%
óvoda	1093	556	51%
általános iskola	2835	840	30%
középiskola	2215	1455	66%
összesen	6143	2851	46,4%

Látható, hogy az óvodás korosztály több mint felét, a középiskolásoknak pedig a kétharmadát sikerült elérni. Meglepetésünkre az általános iskolák voltak a leginkább szkeptikusak, akik a tanulók 30%-ával vesznek részt a programban. Az egyeztetések során a kimaradó iskolák képviselői közül a legtöbben az intézményi szuverenitást féltették a külsős szakember megjelenése miatt, vagy azzal érveltek, hogy náluk nincsenek szociális problémák, illetve, ha vannak, azokat a saját eszközeikkel kezelni tudják....

Sajnálatos módon a legnagyobb létszámú általános iskola sem vállalta a projektben való részvételt annak ellenére, hogy náluk a HH, HHH, SNI, BTM problémákkal érintett gyermekek száma és aránya jelentősen meghaladja mind a járási, mind a szentesi átlagot.

Gyermekekre vonatkozó adatgyűjtés és adatelemzés

A tájékoztatást és a személyes egyeztetéseket követően előbb egy általunk készített *adatlap* (1. sz. melléklet) kitöltésére kértük fel a partnerséget vállaló intézményeket. Ezek feldolgozását és kiértékelését követően a szervezetek releváns adatainak összegyűjtése és megismerése mellett, már a szükségletfelmérés alapjai, legfontosabb irányai kirajzolódtak, így nagy vonalakban már meg lehetett határozni az általános érvényű problémákat és a jelentkező szükségleteket.

Az így összegyűjtött adatok alapján, a pályázatban együttműködni kívánó intézmények, és a velük jogviszonyban álló gyermekek legfontosabb jellemzőit az alábbi táblázat foglalja össze. Látható, hogy a 2.851 *elért gyermek számított létszáma 3.301 főre* változik, amely a különböző hátrányok elismerését biztosító számítási módszer eredménye:

Speciális hátrányokkal küszködő gyermekek száma intézményenként

Ssz	Intézmény	Gyermek-szám	HH	HHH	SNI	BTM	Számított létszám
1	Felsőpárti Óvodai Körzet – Szentes	191	17	3	8	4	223
	<i>Rákóczi Ferenc utcai óvoda</i>						
2	<i>Damjanich utcai Tagóvoda</i>	44	0	0	1	0	45
3	<i>Százszorszép</i>	103	2	0	6	4	115
4	<i>Dr. Mátéffy F. utcai Óvoda</i>	92	2	0	2	1	97
5	<i>Nagytókei Tagóvoda</i>	15	1	0	1	0	17
6	Arany János Óvoda – Fábiansebestyén	49	3	2	1	0	55
7	Nagymágocsi Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde - Nagymágocs	53	2	0	1	1	57
8	<i>Árpádalmi Óvoda</i>	9	2	1	0	1	13
Óvoda összesen		556	29	6	20	11	622
9	Kiss Bálint Református Általános Iskola – Szentes	434	11	6	35	14	500
10	Arany János Általános Iskola – Fábiansebestyén	250	21	0	54	12	337
11	<i>Árpádhalom Iskola</i>	16	2	1	2	1	22
12	Nagymágocsi Hunyadi János Ált. Iskola	140	6	0	19	10	175
Általános iskola összesen		840	40	7	110	37	1 034
13	Horváth Mihály Gimnázium – Szentes	577	6	2	7	11	603
14	HSZC Zsoldos Ferenc Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája– Szentes	878	27	26	63	48	1 042
Közéiskola összesen		1 455	33	28	70	59	1 645
MINDÖSSZESEN		2 851	102	41	200	107	3 301
		100%	4%	1%	7%	4%	116%

Az adott intézményekbe járó gyermekek helyzetének pontosabb megismerése érdekében **további adatgyűjtéseket** és elemzéseket is végeztünk az alábbiak szerint:

- mennyi gyermek jogosult és kap gyermekvédelmi kedvezményt,
- hány gyermek él egyszülős családban,
- gyámság alatt (nem saját családjában) nevelkedő gyermekek száma

A begyűjtött adatok alapján minden olyan gyermek, aki gyermekvédelmi kedvezményre jogosult (319 fő), részesül is e kedvezményben, ami a gyermekek 11,2%-át teszi ki. A jogosultság tekintetében feltételezhető, hogy az adatszolgáltatásban néhol hiba csúszott, hisz van tudomásunk olyan gyermekekről, akik jogosultak lennének ugyan e kedvezményre,

azonban a szülők valamely ok miatt ezt nem igénylik meg. Így a jelen vizsgálati eredménnyel ellentétben, rendszerint a jogosultak köre szélesebb szokott lenni, mint azoké, akik e kedvezményt meg is kapják.

Egyéb hátrányokkal küszködő gyermekek száma intézményenként

Ssz	Intézmény	Intézményi összlétszám	Gyermekvéd-i kedvezményre jogosult	Gyermekvéd-i kedvezményt kap	Egyszülős családban él	Gyámság alatt lévő
1	Felsőpárti Óvodai Körzet – Szentés	191	29	29	30	1
	<i>Rákóczi Ferenc utcai óvoda</i>					
2	<i>Damjanich utcai Tagóvoda</i>	44	2	2	7	0
3	<i>Százszorszép</i>	103	7	7	14	0
4	<i>Dr. Mátéffy F. utcai Óvoda</i>	92	5	5	30	0
5	<i>Nagytőkei Tagóvoda</i>	15	2	2	3	1
6	Arany János Óvoda – Fábiánsebestyén	49	3	3	6	1
7	Nagymágocsi Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde - Nagymágocs	53	3	3	4	0
8	<i>Árpádalmi Óvoda</i>	9	2	2	0	0
Óvoda összesen		556	53	53	94	3
9	Kiss Bálint Református Általános Iskola – Szentés	434	21	21	100	5
10	Arany János Általános Iskola – Fábiánsebestyén	250	54	54	40	2
11	<i>Árpádalom Iskola</i>	16	3	3	2	0
12	Nagymágocsi Hunyadi János Ált. Iskola	140	24	24	5	0
Általános iskola összesen		840	102	102	147	7
13	Horváth Mihály Gimnázium – Szentés	577	52	52	202	1
14	HSZC Zsoldos Ferenc Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája– Szentés	878	112	112	165	34
Középiskola összesen		1 455	164	164	367	35
MINDÖSSZESEN		2 851	319	319	608	45
		100,0%	11,2%	11,2%	21,3%	1,6%

Az intézménytípusonkénti bontásban lényegi eltérés nem mutatkozik, hasonló (11%) arányban jellemzi a gyermekeket e jogosultság.

Az egyszülős családokban élő gyermekek aránya igen magas, mégis az átlagosnak mondható 21,3%-ot mutatja. Szembetűnő azonban, hogy míg az óvodás és általános iskolás korosztályban ez az arány 17% körül mozog, addig a középiskolások vonatkozásában a 25%-ot is meghaladja. Ha mindezt a konkrét intézmények tekintetében elemezzük, akkor az tapasztalható, hogy a magasabb iskolázottságú, és jobb anyagi helyzetű szülőkkel rendelkező iskolákban az átlagosnál lényegesen magasabb az egyszülős családokban nevelkedő

gyermek száma (Gimnázium 35%, Kis Bálint Református Általános Iskola 23%, Dr. Mátéffy F. u.-i Óvoda 33%).

A nem saját családjukban nevelkedő (gyámság alatt lévő) gyermekek aránya szintén átlagosnak mondható 1,6%-ot mutat. E vonatkozásban a szakmunkásképző középiskola bír az átlag feletti mutatókkal, hisz annak két és félszerese, azaz a gyermekek 4%-a él gyámság alatt.

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy milyen arányban kerülnek a gyermekek a gyermekjóléti szolgálat látókörébe, azaz:

- hány gyermek esetében jeleztek a köznevelési intézmények a szolgálat felé,
- ebből mennyi volt amit az igazolatlan hiányzások okán tettek, a
- család- és gyermekjóléti szolgálatnál gondozott gyermekek számára, és a
- védelembe vett gyermekek számára.

A gyermekjóléti rendszer látókörébe került gyermekek megoszlása

Ssz	Intézmény	Intézményi összlétszám	Intézményi jelzések száma (2015)	Jelzések közül igazolatlan hiányzás (2015)	Gondozásban lévők száma (2016)	Védelembe vettek száma (2016)
1	Felsőpárti Óvodai Körzet – Szentés <i>Rákóczi Ferenc utcai óvoda</i>	191	4	2	12	7
2	<i>Damjanich utcai Tagóvoda</i>	44	0	0	0	0
3	<i>Szászország</i>	103	0	0	0	0
4	<i>Dr. Mátéffy F. utcai Óvoda</i>	92	0	0	1	1
5	<i>Nagyőkei Tagóvoda</i>	15	0	0	4	3
6	Arany János Óvoda – Fábiánsebestyén	49	0	0	6	2
7	Nagymágocsi Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde - Nagymágocs	53	10	2	11	1
8	<i>Árpádalmi Óvoda</i>	9	0	0	1	0
Óvoda összesen		556	14	4	35	14
9	Kiss Bálint Református Általános Iskola – Szentés	434	1	1	10	4
10	Arany János Általános Iskola – Fábiánsebestyén	250	4	2	13	6
11	<i>Árpádhalmi Iskola</i>	16	2	1	3	1
12	Nagymágocsi Hunyadi János Ált. Iskola	140	4	0	5	6
Általános iskola összesen		840	11	4	31	17
13	Horváth Mihály Gimnázium – Szentés	577	2	2	10	1
14	HSZC Zsoldos Ferenc Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája – Szentés	878	64	12	32	10
Középiskola összesen		1 455	66	14	42	11
MINDÖSSZESEN		2 851	91	22	108	42
		100,0%	3,2%	0,8%	3,8%	1,5%

A gyermekjóléti rendszer látókörébe a programba bevont intézmények gyermekeinek kevesebb mint 4%-a került, hiszen 3,8 %-uk gondozott, és 1,5 %-uk van védelembe véve, ami

a települési átlagnak megfelel. Ezek a mutatók kiemelkedőnek mondhatók azonban az óvodák esetében, ahol közel a duplája, azaz a gyermekek 6,3%-a van gondozásban és 2,5 %-a védelembe véve.

A jelzések száma igen alacsony, csupán a gyermekek 3,2 %-át érinti a beküldött 91 db. jelzés. Fontos megjegyezni, hogy ez esetben egy jelzés egy gyermekhez kötődik, így a valós jelzések száma (egy gyermekhez akár több is) ennél lényegesen magasabb, amelyből rámutat a család- és gyermekjóléti szolgáltatásokkal való együttműködés sikerességére.

A Család- és Gyermekjóléti Központ (illetve elődje a gyermekjóléti szolgálat) nagy hangsúlyt fektetett az elmúlt években is a jelzőrendszer felkészítésére, a jelzések tartalmának és módjának egységesítésére. A köznevelési intézmények ma már időben, megfelelő módon és tartalommal jeleznek, szükség esetén a gondozási folyamatban is részt vesznek a közösen összeállított gondozási terv alapján. Intézményünk a beérkezett jelzéseket követően haladéktalanul felveszi a kapcsolatot az adott gyermek családjával, szükség esetén esetkonferenciát hív össze. E tevékenységek eredményeként tisztázódik, hogy szükséges-e, ha igen akkor milyen jellegű és milyen szakemberek bevonását igénylő segítő tevékenység biztosítása. E tapasztalatokról és a várható tevékenységekről írásban értesíti a jelzést adó személyt.

Intézmények szolgáltatásai, kapcsolatrendszere

Gyermekvédelmi felelőst egy kivétellel néhány órás feladatellátással minden óvodában megbízták, míg az általános- és a középiskolák fele nem rendelkezik ilyen szakemberrel. Egyetlen intézményben sincs (nem is volt) iskolai szociális munkás.

Pszichológusi ellátás csak a szentesi óvodákban biztosított, ahol a külsős szervezet, a Pedagógiai Szakszolgálat látja el ezt a feladatot. A többi intézményhez nem jár ki pszichológus.

A köznevelési intézmények többségében lehetőség van-e olyan délutáni foglalkozásokra, ami a prevenciót erősítik, segítik. Rendszeresen, általában valamely ünnephez kötődően tartanak prevenciós programokat, évente átlagosan 5-6 alkalommal, de 3 olyan intézmény is van a partnerek között (köztük a legnagyobb gyermekszámmal bíró), akik egyáltalán nem szerveznek ilyet.

A külső szervezetek által biztosított, rendszeresen megtartott programok száma átlagosan hetente 2, de e területen is az intézmények 1/3-ában nincsenek ilyen programok. Ez esetekben az érdeklődő gyerekek keresik fel más szervezetek szolgáltatásait (pl. sportklubok), viszont így lényegesen kevesebb gyermeket érnek el ezek a lehetőségek.

A meglévő problémákra reagáló, azokat kezelni szándékozó programokat elsősorban a szentesi óvodák szerveznek, akik aránylag könnyen hozzá tudnak jutni a megfelelő szakemberekhez. Ezek általában valamely fejlődési lemaradáshoz kapcsolódó egyéni vagy kis csoportos fejlesztések formájában valósulnak meg.

Minden intézmény arról számolt be, hogy szükséges lenne több prevenciós és fejlesztő program, azonban a megfelelő források és olykor a szakemberek híján ezeket nem tudják megvalósítani.

Megvizsgálva a partnerintézmények helyét, részvételét és viszonyait a gyermekvédelmi jelzőrendszerben, illetve azok szervezetei között, megállapítható, hogy általánosságban ez jónak mondható.

A leggyengébb (nagyon ritka, vagy alkalmankénti) a kapcsolat a gyermekorvosokkal. meglepő eredmény, hogy a védőnőkkel való kapcsolat többségében rendszeres, azonban néhány óvoda (ahol a leginkább indokolt lenne a jelenlétük) nagyon ritkának ítélte a találkozások gyakoriságát. A jó kapcsolatot fenntartó szervezetek között megtalálhatók még a rendőrség, a család-és gyermekjóléti szolgálatok, és a szentesi intézmények esetében a Pedagógiai Szakszolgálat. Meglepő, hogy az önkormányzatok szociális irodáival való kapcsolatot szinte minden intézmény rendszeresnek ítélte.

Azon településeken, ahol működik közösségi tér, vagy valamely hasonló funkciójú intézmény, ott a kapcsolat rendszeres. Ez alól csak néhány óvoda a kivétel, akik intézményi keretek között nem, vagy csak nagyon ritkán kerülnek kapcsolatba a közösségi térrel.

A Család- és Gyermekjóléti Központ köznevelési intézményeknek nyújtott programjai

Közös szervezések

A fent bemutatott szolgáltatókkal történő együttműködésben több programot valósult meg az elmúlt években. Ezek többségében szabadidős és preventív jellegű, az adott korosztály egészségének szóló városi rendezvények voltak:

- Közbiztonsági nap (13 éve minden évben). Célcsoport általános iskolás gyermekek. Közös rendezés a Polgármesteri Hivatallal és a Rendőrkapitánysággal
- Egészség hét a Vöröskereszttel együttműködve
- Születés hete rendezvények - középiskolásoknak tartott felvilágosító eladássorozatok
- Városi Gyermeknap,
- Városi Mikulás
- Iskolakerülő gyermekek felderítésének és felmerülő problémák kezelésének megszervezése (a VOLÁN jelzése alapján, a Buszpályaudvar dolgozóival és a Rendőrkapitányság szakembereivel együttműködve több hónapon keresztül).

Központ által szervezett programok

A Központ elsősorban az általa működtetett Közösségi és Prevenciós Szolgálatán keresztül önálló programokat is szervezett a köznevelési intézmények gyermekei számára:

- Nyitott tornaterem programok - Pepita Kupa labdarugó torna általános és középiskolás gyermekek és fiatalok részére. Látogatottsági adatok 120 fő/alkalom

- Családi Sporthétvégék. Résztvevők száma: 170-200 fő/alkalom.
- 23 órás tekergés (okt. 23.) – Kerékpáros túraverseny 10 fős csapatok részére 23 órán keresztül. Résztvevők 100 – 250 fő között.
- Táncház 6 alkalommal. Látogatottsági adatok: 110 -130 fő/alkalom.
- Városismereti túraversenyek diákoknak,
- Szociális tábor 1996 – 2012 között minden évben 40 általános iskolás korú, rászoruló gyermek (pedagógusok jelölése alapján) táboroztatása Szigligeten tematikus prevenciós programok biztosítása mellett.
- Iskolai szünetek időtartamára szervezett tematikus táborok
- Köztes átmenetek a drogról kiállítás (2010.) (minden középiskolás, ill. általános iskola 8. évfolyamos tanuló megtekintette, kb. 2.000 gyermek)
- Prevenciós Médiatár keretében filmvetítések és feldolgozások általános- és középiskolás osztályközösségeknek. (50 prevenciós kisfilm vetítési jogának birtokában)
- „Rendhagyó osztályfőnöki óra” – Tematikus prevenciós interaktív előadások
- „Péntek esti osztályparti” - osztályközösségeknek közösségépítő és konfliktuskezelő játékok
- Szenvedélybetegeket segítő szolgáltatásokat bemutató kiadványok megjelentetése
- „Más csoport” – önszorgító csoport sérült gyermekek szülei számára
- Konfliktuskezelő tréning szülőknek
- Szülői kompetenciafejlesztő drog-megelőző tréning
- Tanulási technikák, tanulássegítés, felzárkóztatás, érettségire és pótvizsgára való felkészítés rászoruló gyermekek számára

Központ által szervezett képzések

- Előadások óvodai pedagógus-közösségeknek (felkérésre):
 - beszoktatás, beilleszkedés
 - dackorszak
 - iskolaérettség
 - amit tudni kell a gyermekvédelmi rendszerről
- Előadások iskolai pedagógus-közösségeknek (felkérésre):
 - családi életre nevelés
 - tanár – diák konfliktusok kezelése
 - amit tudni kell a gyermekvédelmi rendszerről
- Szakmai kirándulások bentlakásos gyermekvédelmi intézményekbe
- Dizájner drogok és a prevenciós feladatokat
- Kompetenciafejlesztő, drog-megelőző tréning pedagógusoknak
- Szociopoli társasjáték - kompetenciafejlesztés
- Regionális Konferencia megrendezése „Stratégiák” címmel. (Nemzeti Drog Stratégia)

Központ által végzett kutatások

- Káros szenvedélyek elterjedtsége, szórakozóhelyekhez kötött ifjúsági szubkulturális csoportok szabadidős szokásainak felmérése. (Kutatási beszámoló 2011. – a település összes általános- és középiskolájának bevonásával)
- Közterületen tartózkodó fiatalok szórakozási szokásainak felmérése. Mintegy 90 a szabadidejét a közterületeken töltő fiatalal készített strukturált interjú felvételére került sor, melyben a fiatalok szórakozási szokásai mellett egészség-magartásukra is rákérdeztek a kérdezőbiztosok. A programban önkéntes fiatalok vettek részt és a felérés összefoglalóját, melyet kiadvány formájában is megjelentettünk ők állították össze. A felmérés célja az volt, hogy a kérdőíves felmérésekkel nem elérhető, de kockázati csoportba tartozó fiatalokról is legyenek információink a későbbi szolgáltatások tervezéséhez.

Az előzőekben bemutatott programjainkat szinte kivétel nélkül valamely **pályázati forrás felhasználásával** tudtuk megvalósítani. Ezek között több olyan is volt, amely kifejezetten hiánypótlónak tekinthető, és nagy látogatottságnak örvendett. Ezek egy részét **jelen projekthez adaptálva** a következő években is meg szeretnénk valósítani.

Bár szoros a kapcsolatunk a jelzőrendszer köznevelési szereplőivel, azonban **óvodai, iskolai szociális munka** ez idáig nem működött a járás egyetlen intézményében sem.

Intézmények tárgyi feltételei

E szakaszban természetesen az intézményeknek csak a projekthez kapcsolódóan vizsgáltuk meg a tárgyi feltételeit, azaz a szociális segítő szakember elhelyezésének lehetőségeit és a tevékenység végzéséhez szükséges eszközök meglétét tekintettük át.

A feladatellátást úgy kívánjuk megszervezni, hogy a két fő szociális szakemberünk saját laptoptal, mobiltelefonnal rendelkezzen, és szükség esetén hozzáférjen az intézményünk egyéb eszközeihez (projektor, flipcsárttábla stb.). Így a partnerintézményektől elsődlegesen a megfelelő helyiség biztosítását, internet elérést, és alkalmanként nyomtatási lehetőséget kértünk. Ezeket minden intézmény rendelkezésünkre tudja bocsátani.

A bevont nyolc óvodából 7-ben csak az adott időpontban üresen álló csoportszobát tudnak a szakember rendelkezésére bocsátani, csupán egy óvoda (Nagymágocs) rendelkezik egy fejlesztő szobával, amit e célra fel tud ajánlani. A vezetőkkel való egyeztetés alapján alkalmanként a vezető irodája is rendelkezésre állhat a feladat ellátására.

Ebből adódóan a termek berendezései is biztosítottak, azonban a nagymágocsi óvodában nincs fénymásoló, amit biztosítani tudnának, így azt e projekt terhére szeretnék beszerezni.

Az általános iskolák egy kivétellel az orvosi szobát e feladat ellátására biztosítani tudják az előre egyeztetett időpontokban, melyhez felszerelést nem kérnek. A harmadik, a kisebb

létszámú Nagymágocsi Hunyadi János Általános Iskola rendszeresen csak az üres tantermében tud helyet biztosítani a szolgáltatáshoz. Releváns eszközigényt nem jeleztek.

A középiskolák közül a Gimnázium az orvosi szobát, míg a Szakközépiskola egy üres tantermet tud a feladatellátáshoz rendelkezésre bocsátani. Eszközigeny ezen intézményeknél sem jelentkezett.

A fentiek alapján a projektet a partnerséget vállaló intézményekben megvalósíthatónak ítéljük, még akkor is, ha egy-egy esetben nem a legideálisabb elhelyezést tudják biztosítani.

3. Az óvodai- és iskolai szociális segítség szolgáltatáshoz kapcsolódó információk - a pályázatban szereplő intézmények sajátosságai

Az adatlapok és egyéb adatgyűjtések eredményeinek feldolgozása alapján összegyűjtött információk pontosítása és az intézményekre jellemző *speciális helyzetek feltárása* érdekében minden intézményt *személyesen is megkerestünk*, hogy pontosítani tudjuk a valós szükségleteket és meghatározzuk a hozzá rendelhető szolgáltatási csomagot.

Az előzőekben bemutatott, az egyes településekhez, intézménytípusokhoz kapcsolódó általánosabb elemzések után, az alábbiakban az adott intézményeknek az általánostól esetlegesen eltérő speciális helyzetét, jellemzőit vizsgáljuk meg.

Felsőpárti Óvodai Körzet – Szentes

A körzet öt óvodából áll (Rákóczi Ferenc utcai óvoda, Damjanich utcai Tagóvoda, Százszorszép Óvoda, Dr. Mátéffy F. utcai Óvoda, Nagytőkei Tagóvoda), melyek a hasonló földrajzi elhelyezkedés, azonos fenntartó és szakmai vezetés miatt közel azonos képet mutatnak:

A város legnagyobb létszámú óvodája a nyolc csoporttal működő Rákóczi Ferenc utcai Óvoda, mely szintén a „felsőpárti” városrészen helyezkedik el. Legkisebb az 500 fős Nagytőke településen működő tagintézmény, mely 15 fővel működik. Ezen intézményre a körzethez való csatlakozás rendkívül jó hatással volt, a szakmai és tárgyi feltételek jelentősen javultak. A körzet óvodáit a területen élő családok gyermekein túl a környező tanyavilágban élő, és a közigazgatásilag Szenteshez tartozó Magyartert településen lakók is szívesen választják.

A családok egy része nehéz anyagi körülmények között él, megjelenik a munkanélküliség, az alacsony jövedelem, a banki hitelek teremtette nehézségek. A nehéz megélhetési problémák miatt gyakran megjelennek a családi konfliktushelyzetek, melyek kihatnak a gyermekek pszichés fejlődésére, hangulatára. Az időnkénti kilátástalan helyzet miatt előfordulnak életviteli problémák, elhanyagoló magatartás. Gyakran gyermeknevelési problémákkal szembesülnek, több esetben pszichológus segítségét javasolják a szülőknek. Elsősorban a szülők következtelensége, illetve a család kettős nevelése eredményezi a gyermekek

viselkedészavarát, melyet a szülő nem tud kezelni. A jobb anyagi körülmények között élő családok körében jellemző a gyermekeik túlzott féltése, kényeztetés és anyagi javakkal való elhalmozása.

Az intézményekben jellemzően találkozhatunk magatartási problémákkal (túlzott mozgékony, ingerlékenység, szorongás, agresszió), részképesség- és fejlődési elmaradásokkal, egészségügyi problémák időbeli ellátásának elmaradásával. Minden évben magas az SNI gyermekek száma. Jellemzőek az egészségügyi problémák illetve az egészségtelen életvitel, gyakori a szülői érdektelenség.

A körzet családaira jellemző az átlagosnál rosszabb szociális helyzet, mely alól kivételt jelent a Kertvárosban működő Százszorszép Tagóvoda, ahova olyan gyermekek járnak, akiknek a szülei átlagos vagy annál jobb életfeltételeket tudnak biztosítani. Szinte minden szülő (mindkét szülő) dolgozik, így a gyermekek neveléséhez szükséges anyagi feltételek is biztosítottak. A gyermekeket általában autóval viszik az óvodába tisztán, szép ruhákban, ápoltan járnak. Az óvoda által kínált délutáni foglalkozásokon (angol, tánc, kutyás-és lovas terápia) szinte minden gyermek részt vesz, mert nem szeretnék, ha valamiből kimaradna a gyermek. Jellemző a túlzott féltés, kényeztetés, elhalmozás.

Minden óvodában a Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusa elérhető, van gyermek és ifjúságvédelmi felelős, sok prevenció, szabadidős és közösségi programot szerveznek.

Arany János Óvoda – Fábiansebestyén

A községben ez az egy óvoda van. Az épületen belül működik a bölcsöde is. Közel van az iskola. A településen kevés a munkahely, és a szórakozási lehetőség. Kulturális élményeket (múzeum, színház, mozi), sportolási lehetőségeket (úszás, tenisz, stb.) nem tudnak biztosítani a gyerekeknek.

Az intézménybe járó gyermekek és családjaik helyzetének, jellemző problémáinak bemutatása során a vezető elmondta, hogy problémát jelent a következtelen gyermeknevelés és az érzelmi elhanyagolás a szülők részéről, a negatív hozzáállás az óvodapedagógusokkal való együttműködéshez. Gyakori a családon belüli, szülő-szülő közötti nevelési ellentét is.

Az intézményben jelentkező hogy a gyerekek magatartása, problémamegoldó-képessége, kudarc-tűrése, agresszív viselkedése megnehezíti az óvodai munkát. Problémát jelent továbbá az alapkészségek, képességek hiánya, szülői érdektelenség, problémák hárítása a pedagógus felé.

Az intézmény kevés szabadidős programot szervez, külsős szervezetként is csak a Bozsik Program foci sulija jelenik meg.

Elsődlegesen pszichológusi és fejlesztő segítségét szeretnék, valamint a szabadidős programok szervezésében való segítséget kéri.

Nagymágocsi Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde

A Nagymágocsi és az Árpádalmi Óvoda alkotja a két településen működő intézményt. Nagymágocs és Árpádhalom (zsák település) egymással határos. A két intézmény több évtizede szoros kapcsolatban áll egymással. Hatalmas zöld területen elterülő udvarok lehetőséget biztosítanak a környezettudatos nevelésre.

Az intézményekbe járó gyermekek többsége rendezett körülmények közül jár óvodába, de gyermeknevelési problémák gyakran előfordulnak. Nyitott, jó partneri viszony kialakítása törekszenek a szülőkkel. Csekély anyagi lehetőségeikhez mérten igyekeznek több nyitott, a szülőket is bevonó szabadidős és közösségi programot szervezni. Külső szervezet nincs jelen az intézményekben, mint ahogyan pszichológusi támogatáshoz sem tudnak hozzájutni.

Nehézségnek ítélik, hogy egyre több magatartási problémával küszködő gyermek jár az intézményekbe, mely helyzetet a szülő általában nem fogadnak el, nem partnerek ezek kezelésében. Sok esetben megjelenik a szülői érdektelenség is.

Kiss Bálint Református Általános Iskola – Szentés

A városközpontban található „felkapott” és elismert intézmény. Könnyű megközelítés, de viszonylag kicsi iskolaudvar jellemzi. A kulturális, szabadidős és sportolási lehetőségek könnyen elérhetők.

A diákok többsége rendezett családi körülmények között él. Körülbelül 25 %-ra jellemzőek a család nehéz anyagi helyzetéből adódó kisebb-nagyobb problémák. A tanulók kb. 1/4 él csonka családban.

Az átlagosnál jobb gyermekösszetétel miatt kevesebb a konfliktushelyzet, de kisebb számban előfordulnak azért. Az agresszió nem jellemző, ritkán a verbális forma jelenik meg. A hiányzások kapcsán évente legfeljebb 1-2 kirívó eset akad. Szerhasználatról nincs tudomásuk. A szülők nagyon kis százaléka érdektelen vagy konfliktusos, a többségük aktív kapcsolatot tart az intézménnyel.

Az intézményben van gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, de pszichológus, szociális munkás nincs. Több saját és külsős programjuk is van, mely elsősorban a tehetséggondozást célozza.

Megítélésük szerint elsődlegesen preventív szemléletű, képesség- és személyiségfejlesztő, illetve tájékoztató jellegű szociális segítségre lenne szükségük, továbbá szabadidős és közösségi programok támogatására.

Arany János Általános Iskola

Szintén két közeli településen (Fábiánsebestyén és Árpádhalom) működő iskola alkotja az intézményt. A Fábiáni iskola 250 tanulójának fele (!) bejáró, részint a környező településekről részben pedig Szentésről, ami meglehetősen sajátos jelenség (kb. 60 gyermek). Az Árpádalmi iskolába mindössze 16 tanuló jár alsó tagozatba.

A gyermekek családjaira általában jellemző a rosszabb szociális helyzet, előfordul az életviteli probléma, elhanyagolás, családi konfliktusok.

A hátrányos helyzetű gyermekek aránya 10%, az SNI-s gyerekeké pedig igen magas 20% körüli.

Jellemzők a szabadidős, tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások, programok, mind saját szervezésben, mind külső szolgáltatók bevonásával. E lehetőségeknek itt is az anyagi források szabnak határt.

Nagymágocsi Hunyadi János Ált. Iskola

Kevés a településen a munkahely, gyakoriak a megélhetési problémák. Jellemzően a szülők a környező városokban tudnak csak munkát vállalni, ami a gyermekek felügyeletét, gondozását jelentősen megnehezíti. Magas a segélyezettek száma. A szülők esetében gyakori, hogy a pénzkezeléssel problémáik adódnak, illetve sok esetben jelentkeznek családi konfliktusok is.

Az intézményen belüli problémaként az iskola a szülői érdektelenséget, a gyermekek verbális és olykor fizikai agresszivitását és a nem megfelelő értékrendjét jelölték meg, valamint azt, hogy ezek kezelésére, szabadidős és közösségi programok szervezésére nincs forrásuk.

Az iskolában sem gyermek és ifjúságvédelmi felelős, sem pedig pszichológus nem elérhető.

A szülőkre, és gyerekekre irányuló speciális tanácsadást, előadást, csoportfoglalkozásokat, valamint közösségfejlesztő szabadidős programokat szeretnék leginkább az intézménybe vinni a jelen projekt lehetőségeit kihasználva.

Horváth Mihály Gimnázium – Szentes

Földrajzi elhelyezkedés szempontjából előnyös, hogy az intézmény a város központjában található, így a jelentős számú bejáró tanuló is könnyen elérhetővé válik.

A gimnazista gyermekek családjainak az anyagi körülményei jellemzően rendezettek, a csonka családok aránya magas, 35%. Az egyedülálló szülők általában óriási nehézségnek vannak kitéve a gyermek iskoláztatása kapcsán is. A családi konfliktusok több esetben jellemzőek. A motiváció, a célok hiánya gyakran eredményez a képességeknél jóval gyengébb teljesítményt. Az indokolatlan hiányzások tendenciája csökkenő félben van, viszont a szülői érdektelenség, a problémás és konfliktusos szülők egyre gyakoribbak.

A Gimnázium rendelkezik gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, azonban pszichológus, vagy iskolai szociális munkás nincs.

Segítségként élnék meg a preventív jellegű tematikus interaktív előadásokat, csoportokban tartott tréningeket, melyek az iskolaváltás feldolgozását, új közösség épülését segítik és fejlesztik az önismeretet, az önállóságot. Hangsúlyosnak ítélik a devianciák megelőzését célzó tematikus programok, illetve a szabadidős és közösségi rendezvények szervezésének támogatását.

HSZC Zsoldos Ferenc Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája– Szentés

Az intézmény rendkívül magas létszámú, 42 osztályba 878 gyermek jár. Kiemelkedően sok a bejáró gyermekek aránya, köztük sok olyan is van, aki két busszal, átszállással tud csak iskolába menni, ami miatt korán kell indulnia, és gyakran csak este, ebéd nélkül ér haza.

Magas a hátrányos helyzetű gyerekek száma, a szülők iskolázottsági szintje és szociális helyzete többnyire átlag alatti,

A nem saját családjukban nevelkedő (gyámság alatt lévő) gyermekek aránya itt a legmagasabb, 4%.

A gyermekek többségének képességei igen szerények, gyakoriak a magatartási problémák, és a hiányzások. A gyermekek nagyobb hányada dohányzik, és a drog használata is előfordul. E tekintetben nagyon hangsúlyos a kortárshatás is.

A szülői érdektelenség rendkívül magas.

Az iskolában nincs sem gyermek és ifjúságvédelmi felelős, sem pszichológus, sem pedig szociális munkás.

Nem szerveznek sem közösségi, sem szabadidős, sem prevenciós, sem fejlesztő jellegű programokat. Más szervezetek sem nyújtanak semmilyen szolgáltatást az intézményben. A gyermekek problémáinak kezelésére irányuló csoportok vagy egyéb segítő szolgáltatás szintén nem elérhető.

Kiemelt igényt a drog és egyéb ártalmak prevenciója területén fogalmaztak meg, valamint az egyéb területek megelőző tematikus előadásainak szükségességét. A szabadidős programok támogatására is nagyban számítanak.

1. sz. MELLÉKLET

**Intézményi adatlap
az EFOP-3.2.9-16 számú pályázat helyzetelemzéséhez**

Az intézmény neve:

címe:

telefonszáma:

fenntartója:

intézményvezető neve:

intézményvezető e-mail címe:

Intézmény osztályainak, vagy óvodai csoportjainak száma: _____

Intézménybe járó gyermekek összlétszáma: _____

Ebből hátrányos helyzetű _____

halmozottan hátrányos helyzetű _____

sajátos nevelési igényű _____

beilleszkedési, tanulási magatartási nehézséggel küzdő _____

gyermekvédelmi kedvezményre jogosult: _____

gyermekvédelmi kedvezményt kap: _____

egyszülős családban él: _____

védelembe vett _____

gyámság alatt lévő (nem saját családjában nevelkedő) _____

Az elmúlt tanévben a gyermekjóléti szolgálat számára küldött,
valamely gyermek veszélyeztetettségéről szóló jelzések száma: _____

Ebből az igazolatlan hiányzás miatti jelzések száma: _____

Van-e megbízott gyermekvédelmi felelős az intézményben?

van nincs

Ha van, neve:

telefonszáma:

e-mail címe:

hány órában?

Van-e pszichológus az iskolában?

van nincs

Ha van, neve:

telefonszáma:

e-mail címe:

hány órában?

mely szervezet munkatársa?

Volt-e az elmúlt években iskolai/óvodai szociális munkás
munkakörben foglalkoztatott munkavállalója az intézménynek?*volt nem volt*

Az alábbi kérdésekre adott kifejtős válaszokban az intézményre, vagy az intézménybe járó gyermekek meghatározott csoportjaira vonatkozóan szíveskedjenek megfogalmazni a válaszokat. Ezek részletes bemutatása nélkülözhetetlen a pontos helyzetelemzéshez, a szükségletfelméréshez, valamint a projektben megvalósítandó, e szükségletekre válaszokat adó szolgáltatások meghatározásához.

1. Intézmény sajátosságai

Az intézmény földrajzi elhelyezkedéséből adódó nehézségek, problémák, esetleg előnyök bemutatása (ha van):

Az intézménybe járó gyermekek és családjaik helyzetének, jellemző problémáinak bemutatása (szociális, gyermeknevelési, életviteli, elhanyagolás, családi konfliktusok, stb.)

Intézményben jelentkező leggyakoribb problémahelyzetek bemutatása (tanulmányi, magatartási, készségekkel, képességekkel kapcsolatos problémák, agresszió, hiányzások, egészségtelen életvitel, egészségügyi problémák, szerhasználat, szülői érdektelenség, problémás, konfliktusos szülők stb.):

2. Intézményben jelenleg biztosított szolgáltatások

Vannak-e a kötelező feladatokon túl szervezett szabadidős, prevenciós, tehetség gondozó, közösségi programok, szolgáltatások az intézményben? Ha igen, melyek ezek?

Vannak-e az intézményen más szervezetek (civil szervezetek, sportegyesületek, művészeti iskolák stb.) által heti rendszerességgel biztosított szolgáltatások, lehetőségek? Ha igen melyek ezek?

Vannak-e az intézményen olyan programok, szolgáltatások amelyek kifejezetten a szociális vagy egyéb problémákkal küszködő gyermekekre, azok problémáinak kezelésére irányulnak? Ha igen melyek ezek?

Milyenek ítéli az alábbi szervezetek, szakemberek együttműködését az Önök intézményével?

Védőnő	<i>rendszeres</i>	<i>alkalmanként</i>	<i>nagyon ritka</i>	<i>nincs</i>
Pedagógiai Szakszolgálat	<i>rendszeres</i>	<i>alkalmanként</i>	<i>nagyon ritkán</i>	<i>nincs</i>
Gyermekorvos	<i>rendszeres</i>	<i>alkalmanként</i>	<i>nagyon ritkán</i>	<i>nincs</i>
Család- és Gyermejjóléti Szolgálat	<i>rendszeres</i>	<i>alkalmanként</i>	<i>nagyon ritkán</i>	<i>nincs</i>
Közösségi tér	<i>rendszeres</i>	<i>alkalmanként</i>	<i>nagyon ritkán</i>	<i>nincs</i>
Rendőrség	<i>rendszeres</i>	<i>alkalmanként</i>	<i>nagyon ritkán</i>	<i>nincs</i>
Gyámhivatal	<i>rendszeres</i>	<i>alkalmanként</i>	<i>nagyon ritkán</i>	<i>nincs</i>
Önkormányzat Szociális irodája	<i>rendszeres</i>	<i>alkalmanként</i>	<i>nagyon ritkán</i>	<i>nincs</i>
Egyéb éspedig:	<i>rendszeres</i>	<i>alkalmanként</i>	<i>nagyon ritkán</i>	<i>nincs</i>
	<i>rendszeres</i>	<i>alkalmanként</i>	<i>nagyon ritkán</i>	<i>nincs</i>
	<i>rendszeres</i>	<i>alkalmanként</i>	<i>nagyon ritkán</i>	<i>nincs</i>
	<i>rendszeres</i>	<i>alkalmanként</i>	<i>nagyon ritkán</i>	<i>nincs</i>

3. Intézményi igények, javaslatok

A projekt szakmai megvalósítása a mellékelt levélben felsorolt elemekből (egyéni, csoportos és közösségi segítő tevékenységek biztosítása, gyermek és ifjúságvédelmi feladatok támogatása, szakmai együttműködések fejlesztése) állhat. Bár ezekre vonatkozóan

intézményenként külön-külön egyeztetni kívánunk annak érdekében, hogy a projektelemek minél inkább az aktuális problémákhoz igazodjanak, mégis arra kérnénk, hogy ha a csoportokban végzett szociális segítő munka kapcsán vannak már most megfogalmazott szolgáltatási igényei, ötletei, azt az adott elemnél szíveskedjen kifejtteni.

Csoportban végzett szolgáltatások	Javasolt/igényelt témák, céletterületek, módszerek, megvalósít szakemberek
szülőcsoportok szervezése, vezetése;	
csoportfoglalkozás megtartása gyermekek, fiatalok számára (társas kapcsolataik építésének vagy fejlődésének elősegítése, <u>prevenációs tevékenység végzése</u>)	
kommunikációs kompetencia fejlesztésének támogatása	
az óvodai és iskolai, valamint kollégiumi csoportban jelentkező nehézségek problémák kezelésének, megoldásának támogatása	
szabadidős programok, kirándulások szervezése gyermekek és szüleik számára.	
Egyéb	

Jelölje aláhúzással, hogy a projekt során tud-e az intézmény helyiséget biztosítani a szociális segítő tevékenység végzéséhez, annak időtartamára (későbbiekben egyeztetett heti néhány óra)?

- *igen, irodát, orvosi szobát stb.*
- *igen, de kizárólag csak tanteremben, vagy csoportszobában*
- *egyáltalán nem tud helyiséget biztosítani*

Szükséges-e az adott helyiségben valamilyen fejlesztést végezni a feladat ellátásához (bútorzat, eszköz stb. beszerzése)?

- *nem szükséges*
- *igen, éspedig:* _____

Kelt,

p.h.

.....
intézményvezető aláírása

Az adatlapot kérem szíveskedjenek beküldeni elektronikusan: galantal@cssk-szentes.hu valamint papír alapon a CSSK-ba.